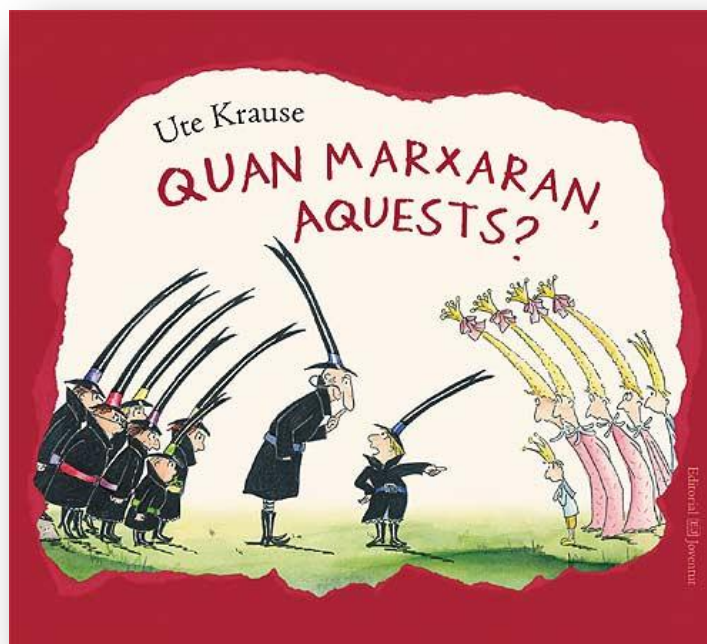

EL GUST PER LA LECTURA

CICLE MITJÀ
D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

QUAN MARXARAN, AQUESTS?

Ute Krause

GUIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

EL GUST PER LA LECTURA 2015-2016

**CICLE MITJÀ
D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA**

QUAN MARXARAN, AQUESTS?

Ute Krause

Lluïsa Salvador Graus
Pepa Carreras Albert

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Octubre de 2015

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir Igual 4.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

ÍNDEX

1.	L'autora	1
2.	El llibre	1
3.	L'obra: anàlisi de l'àlbum	2
4.	Les activitats	6
4.1.	Un llibre, un tresor!	7
4.2.	Una il·lustríssima senyora il·lustradora	8
4.3.	Quan marxaran, aquests?	8
4.4.	Enfilant la conversa	9
4.5.	Al meu ritme	10
4.6.	Diu el que vol dir?	11
4.7.	Veritat o mentida?	12
4.8.	Patchwork	13
4.9.	Una família apedaçada? No ho veig clar!	13
4.10.	La meva família...	14
4.11.	Les peces de la història	14
4.12.	Tocs d'humor	15
4.13.	Ara toca riure	16
4.14.	La màgia dels àlbums	16
4.15.	El parlar dels còmics	16
4.16.	Fem que parlin els personatges	17
5.	Quadre resum d'activitats per tipologia	19
6.	Quadre resum d'activitats per continguts treballats	20
Annexos.	21
o.	Llegir és pensar	22
1.	Guia d'anticipació	23
2.	Ute Krause. Escriptora i il·lustradora	24
3.	Diu el que vol dir?	33
4.	Sobre inferències	34

1 L'autora

Va néixer a Berlín l'any 1960. La seva infantesa, a causa a la feina del seu pare, transcorre en diferents països i continents: Turquia, Xipre, Nigèria, l'Índia i els Estats Units. Des de 1985 escriu i il·lustra llibres per a infants i joves, com *Els Pares Nadal*, *L'Óssa Major*, *Òscar i el drac afamat* o *El senyor Bello i la meravella blava*.

Algunes de les seves obres han rebut nombrosos premis, incloent-hi l'Alemanys de Literatura Juvenil. És una autora reconeguda i traduïda mundialment.

Va estudiar Comunicació Visual a l'Acadèmia d'Art de Berlín i des de 1989 treballa també en el món del cinema i de la televisió, fent de guionista i directora. En aquest camp són coneguts els seus curtmetratges i documentals.

Actualment viu a cavall entre Berlín i Nova York.

2 El llibre

Títol: *Quan marxaran, aquests?*

Autora i il·lustradora: Ute Krause

Traducció: Àlicia Rodríguez González

Editorial: Joventut

Format: Àlbum il·lustrat

Enquadernació: Tapa dura

Edició: Barcelona, 2011

Edat recomanada: A partir de 6 anys i, per descomptat, fins als 99

Llengua: Català

Tema: Separació familiar, família enllaçada, conflictes amb els nous membres, verbalitzar els conflictes, acceptació dels canvis i dels membres de la nova família.

ISBN: 978-84-261-3827-9

3 L'obra: anàlisi de l'àlbum

Una gran família, un pare amb una feina ben peculiar, feliç i aparentment «normal». Bé, això de normal... Vosaltres mateixos podreu comprovar fins a quin punt la podem definir amb aquest adjectiu. Només ens cal mirar les il·lustracions per fer-nos-en una idea. Doncs bé, aquesta família «normal» arriba un dia que fa «catacrac!». I comencen les maletes a anar amunt i avall. De casa de la mare a casa del pare i així anar fent... Però vet aquí que un dia, un dia fatídic per cert, els nens, quan van a visitar el seu pare amb la maleta plena d'il·lusió, no poden creure el que veuen: *Ja no viu sol!* La casa del seu estimat i enyorat pare està envaïda per una princesa i tot de petits prínceps i princesetes. Pel que es veu no s'hi troben gens bé, amb els membres de la nova família: *Quan marxaran, aquests?* I com que sembla que la cosa va per a llarg, els set tramen un pla per desfer-se d'aquests avorrits nouvinguts. Ho aconsegueixen, però el pare es queda tan trist i desmenjat sense la seva estimada princesa que els fills comencen a creure que s'han equivocat, i és així com comença la recerca dels que seran els seus nous germans i germanes.

És un llibre molt original, alegre i divertit, que planteja en clau d'humor la separació familiar, la recomposició en famílies extenses, els conflictes amb els nous membres i l'acceptació dels canvis.

El format del llibre

És un àlbum rectangular, de 28 x 25 cm, enquadernat amb tapa dura (cartoné) i amb les pàgines de paper setinat.

Els paratextos

La coberta per ella sola ja és tota una declaració d'intencions. Sota un aparent paper grana estripat, s'alça majestuós, sobre un fons blanquinós, el títol del mateix color del paper que l'embolicava. Escrit en lletra majúscula i col·locat en semicercle com la dels barrets dels personatges que hi apareixen, ens informa d'una manera breu i concisa que hi ha algú que no és ben rebut. Per a mostra, la il·lustració que acompanya el títol: dos bàndols enfrontats, molt atents a la pregunta que fa un dels personatges.

En un raconet, a la part superior esquerra, el nom de l'autora.

A la contracoberta, tota ella de color granat, hi trobem amb lletra de color blanc, el text de contra o sinopsi. A sota, una imatge certament desconcertant. Un nen passejant un bebè drac! Com pot ser, això?

Les guardes de color verd poma presenten un únic detall: un ratolinet escapant-se a corre-cuita per la guarda de la contracoberta.

Sola, destacant a la pàgina de crèdits, hi trobem una dedicatòria: "Per a la meua família *patchwork*". Aquesta també ens permet fer-nos preguntes, si més no, sobre la procedència i el significat de l'última paraula. En l'apartat d'activitats ja treballarem la dedicatòria amb més profunditat.

A la portada de l'àlbum, amb els colors en negatiu respecte de la coberta, hi apareixen, amb el mateix tipus de lletra, el nom de l'autora i a sota el títol, acompanyats d'una imatge viatgera. I fixem-nos també que fins i tot la disposició de les paraules del títol mostra un desplaçament cap a la dreta de la paraula *aquests*, com si ja tinguessin un peu a la porta, una mica més enfora de la coberta, on ja podem observar una certa fugida.

Tots aquests elements ens permeten fer força anticipacions, prediccions i hipòtesis sobre els personatges i el contingut de la narració.

La lletra, d'impremta, és de la mateixa mida i del mateix color negre a totes les pàgines.

Les il·lustracions

La distribució de les il·lustracions és força variada, no segueix un patró fix. N'hi ha que ocupen una pàgina i una petita part de l'altra, d'altres a doble pàgina, acompanyant petits fragments de text, i només n'hi ha tres que ocupen sencera la doble pàgina.

Sorpren l'originalitat amb què aborda un tema tan delicat com la separació, amb uns personatges enormement expressius i molt divertits i unes escenes que sintetitzen molt bé, exagerant-los, els fets i les situacions narrats. Aquest és el motiu pel qual l'àlbum desprèn tanta gràcia i bon humor.

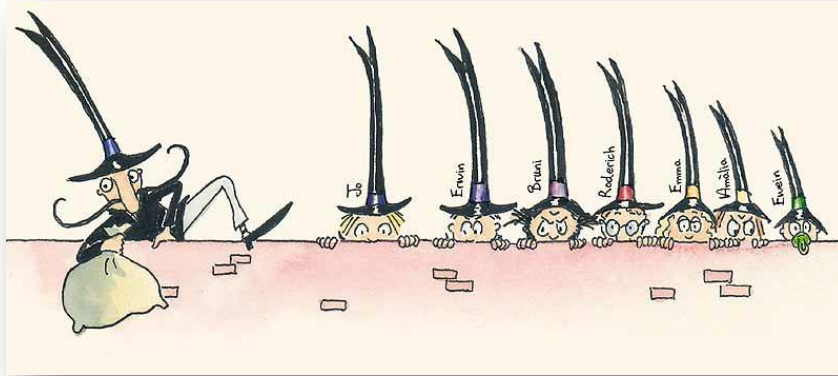
Us assegurem que en cada lectura trobareu un element que us farà capbussar de nou en la narració i un detall, una expressió o una postura que us farà petar de riure.

L'argument

Podem dir que és normal una família el pare de la qual és un capità lladre i els seus set fills uns lladregots?

Podem dir *normal* d'un pare que amb aquest tipus de feina es fa ajudar pels seus set fills?

Així comença aquest interessant llibre, que narra, entre humor i entremaliadures, la complexa història d'una família que estima, discuteix, es trenca i es refà, des de la mirada i la veu d'un dels fills.

La història conté un munt d'històries amagades. És divertida i realista, però situada en un entorn irreal i amb uns personatges sortits dels contes de fades, de dracs i de princeses.

El text

Pensem que un dels valors d'aquest text és que està vist i escrit des d'un punt de vista d'infant. Un infant que viu i pateix el que ell mateix explica. Des d'aquesta subjectivitat el text adquireix autenticitat, tendresa, i provoca més d'un somriure.

Abans no en teníem, de maletes.

A cal pare, volíem estar sols amb ell,

Abans érem una família normal.

però la princesa i aquells petit prínceps

sempre eren allà.

Com si no passés res, com si fos el més normal del món, van passant coses, els fets cada vegada són més embolicats, més irreal i trepidants, fins arribar al moment de calma i felicitat. Tot s'arregla, tot torna a ser «normal».

Després de la presentació, en temps present, que ja deixa entreveure algun conflicte familiar, es produeix un salt enrere, en el temps. Aquí comença la narració dels fets en passat, per ordre cronològic i amb un ritme seqüencial lleuger, però pausat. No hi sobra ni hi manca res.

I tot, servit amb un llenguatge acurat, ric i a l'abast de tothom.

Relació entre el text i la imatge

Així com el text presenta una problemàtica totalment real, vigent i in crescendo (viscuda per molts nens i nenes), les imatges s'han rescatat del bagul dels contes de l'àvia. Són personatges fantàstics, sortits d'aquelles històries que agraden tant als nens i nenes i que passen en l'escenari llunyà dels contes de fades.

Un altre dels valors que trobem en aquest àlbum és que l'autora ha sabut conjuminar molt bé realitat i ficció!

Les senzilles però expressives, detallistes i magnífiques imatges tenen un pes total i absolut. Totes les escenes són per aturar-s'hi una bona estona, i a cada nova passada hi trobarem un detall nou: un color, un gest o una acció que ens havia passat per alt i que ens farà avançar en la interpretació. És un àlbum que t'atrapa!

L'humor

Perquè a través d'exageracions de situacions reals, d'irrupcions de personatges fantàstics que alteren la lògica i del contrast entre la imatge i el text, l'autora ens fa viure en un to narratiu ple d'humor una història que pot arribar a ser molt dura per als infants que la viuen. És l'humor el que ajuda els lectors que es puguin sentir identificats amb el text a distanciar-se dels fets i a viure'ls des d'un punt de vista menys seriós. Aquesta pot ser justament la funció del registre humorístic en el tractament d'alguns temes sensibles en la literatura per a infants. Desdramatitzar, però, no vol dir treure importància.

«L'humor en la literatura, en totes les seves accepcions –fantàstica, autocrítica, rosa, etc.–, ajuda que els infants llegeixin les paraules i després riguin en descobrir el que s'hi amaga darrere d'elles. Les narracions humorístiques ajuden a treure importància a les coses serioses i ens acosten a les preocupacions diàries d'una manera més amable». (J. Centelles, 2014).

Això és justament el que aconseguix aquest àlbum.

El narrador

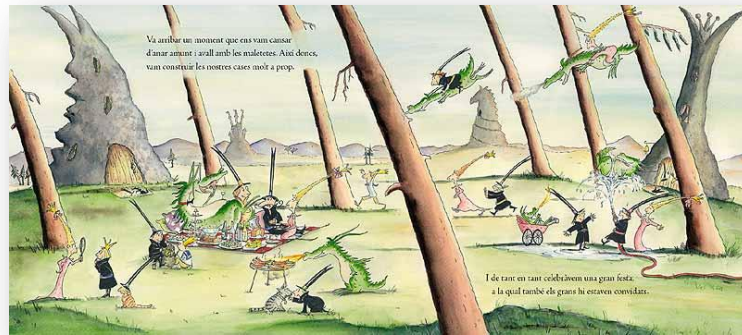
El narrador és el fill gran del capità lladre, que juntament amb els seus sis germans són els protagonistes del conte. Són personatges implicats totalment i afectivament en la història. En aquesta no hi ha diàlegs, només en un moment molt puntual el narrador deixa pas a la veu d'una de les germanes.

El final

Si el punt de partida és el trencament d'una família «normal», al final els protagonistes, després de passar per tota una sèrie de conflictes, han trobat un nou equilibri familiar i han acabat, tots plegats, feliços com anissos!

*I de tant en tant celebràvem una gran festa,
i els grans també hi estaven convidats.*

Els protagonistes

Els protagonistes són set germans vestits amb una mena de túnica, calçats amb botes i que llueixen al cap un barret d'ala ampla, amb un casquet altíssim i punxegut. Tots ells van de rigorós negre, com el pare. L'únic distintiu és el cinturó, i una cinta que envolta la base del casquet, cadascun d'un color diferent. Per la seva aparença semblen més uns bruixots que uns lladregots. Són uns petits trapelles encantadors que, sense voler-ho, es troben immersos en un conflicte familiar i han d'actuar. I ho fan amb tota la naturalitat, la innocència i la sinceritat pròpies dels infants.

La història que viuen aquests set germans és fàcilment traslladable a situacions viscudes per infants de famílies separades i posteriorment enllaçades amb els nous membres que aporten les noves parelles. Són els personatges, les coses que fan i el context tan irreal i fantasiós en què transcorre l'acció el que permet aproximar-s'hi i fins i tot reconèixer-s'hi, però amb la distància prudent que és bo emprar en el tractament de temes tan delicats.

4 Les activitats

Totes les activitats al voltant de *Quan marxaran, aquests?* tenen com a base diverses lectures, o relectures, del text. La intenció és que cada vegada que els infants hi entrin ho facin amb un nivell de comprensió més profund. Per això la primera lectura, que farem nosaltres, i la conversa posterior fa èmfasi en els aspectes formals del llibre, la creació d'expectatives i la comprensió de la seqüència narrativa. Mentre que les preguntes i les activitats lligades a les lectures posteriors, que podran fer individualment, demanen una anàlisi més interpretativa, crítica i creativa.

El primer que haurem de fer és decidir el temps que hi dedicarem, les àrees a les quals situarem les sessions de treball i els mestres que ens hi implicarem. Així podrem optar després per desenvolupar totes o només algunes de les activitats proposades en aquesta guia. Decidir, doncs, on volem que ens portin aquests set germans tan autèntics.

Activitat 1

Títol: *Un llibre, un tresor!*

Organització: El grup assegut en semicercle o en files. Nosaltres davant d'ells i a una altura que els faciliti la visualització de les il·lustracions i l'escolta atenta.

Espai: El racó d'explicar contes de la classe o de la biblioteca

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- L'àlbum il·lustrat *Quan marxaran, aquests?*
- **Annex 1**

Descripció : Presentem l'àlbum, creem expectatives i fem les primeres descobertes.

Les expectatives

Per augmentar les expectatives dels alumnes, podem buscar un motiu de presentació que faci honor al títol d'aquesta activitat: embolicar-lo amb un paper ben acolorit i amb una bona llaçada, dur-lo acompanyat d'una maleta dins de la qual podem portar personatges del conte: un dels protagonistes, un barret negre i punxegut que ens posarem a l'hora d'explicar el conte, una princesa, un drac..., portar-lo en braços, com abraçant-lo i amb un somriure als llavis, etc. La qüestió és que els nens i nenes s'adonin que ens agrada l'objecte que els volem ensenyar.

El desembolquem, el mostrem i...

Descobrim com és

El toquem per palpar la consistència de les cobertes (tova o dura), la seva textura (rugosa o fina) i de quin material estan fetes (cartró, plàstic, paper).

Mirem la seva forma (quadrada, rectangular, allargada, apaisada...).

Investiguem de què va i més coses importants

Aquí comença l'anàlisi de la coberta i la contracoberta. En aquesta activitat la nostra funció ha de ser de mera conductora, per tal que els alumnes descobreixin per ells mateixos, entre uns i altres, de què pot anar la història que amaga. També és important que escrivim les coses més rellevants per poder-les contrastar un cop s'hagi explicat la història. Ens entretenim en la coberta parlant dels colors que hi veiem, del contrast entre el granat i el blanc, dels marges del color granat, dels personatges, de les seves cares i gestos, del que ens sembla que hi passa, de la grandària, la col·locació i el color de les paraules que hi ha escrites, del tipus de lletra i de la seva importància (títol, autor, editorial).

Anem cap a la contracoberta per veure què hi diu. Analitzem el text i la imatge. De què ens informen?

Mirem les guardes. De quin color són? Hi ha algun detall? On?

Ara la pàgina dels crèdits. Què hi llegim? Hi ha dedicatòria? Per a qui deu ser? Què en pensem? Per què que hi ha llibres dedicats? Fem aproximacions al significat de la paraula *patchwork*. Parlem també dels crèdits, mencionem la traducció i seguidament ens entretenim una mica en la portada, que també ens diu coses.

A veure, a veure...

Les prediccions o hipòtesis del que hem anat observant i pensant, les recollirem en l'annex 1: guia d'anticipació per comprovar si es compleixen o no a mesura que anem llegint el llibre i entenent-lo.

Activitat 2

Títol: *Una il·lustríssima senyora il·lustradora*

Organització: El grup assegut de manera que pugui veure la pantalla fàcilment

Espai: Aula on hi hagi un projector

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- Projector
- Presentació digital amb la biografia d'Ute Krause (**annex 2**)

Descripció: Ens aproximarem a Ute Krause com a autora i il·lustradora amb la finalitat de despertar interès no tant per la persona, que també, com per la seva activitat professional vinculada a l'expressió artística i al món de l'art.

En acabar podem encetar una conversa sobre la feina d'il·lustrador. És fàcil o difícil? En coneixem algun? Ens agradaria fer aquesta feina? Què creiem que es necessita per fer-la? I si els nens volen tafanejar més àlbums seus per veure quina mena de dibuixos fa. En aquest punt introduïm una altra activitat per a més endavant: l'obra d'Ute Krause .

Activitat 3

Títol: *Quan marxaran, aquests?*

Organització: El grup assegut en semicercle o en files. Nosaltres enfront i a una altura que permeti veure les il·lustracions i l'escolta atenta de tots els nens i les nenes.

Espai: El racó d'explicar contes de la classe o de la biblioteca

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- L'àlbum il·lustrat *Quan marxaran, aquests?*

Descripció: Aquesta vegada el conte l'explicarem seguint el text.

Ens caldrà, però, una preparació prèvia per considerar els recursos orals i gestuals que utilitzarem per tal que la narració (text i il·lustració) adquireixi la força i l'expressivitat que aquest àlbum es mereix.

Hem d'assajar en quin moment farem una pausa amb una gestualitat especial per afegir més emoció al relat o per augmentar l'interès sobre què passarà a la pàgina següent. Hem de fer preguntes i observacions i deixar que els alumnes participin en aquest procés de lectura perquè mentre ens escolten i veuen les imatges, ells també dedueixen i interpreten.

És a partir d'aquesta interacció freqüent i de la lectura conjunta que, conjuntament també, es va construint el significat del text.

Nosaltres som les que haurem de marcar el tempo i el ritme; donar veu al narrador i a l'altre personatge que intervé un instant.

Com que és un àlbum il·lustrat, hem de procurar deixar temps per a la lectura de les imatges.

Activitat 4

Títol: *Enfilant la conversa*

Organització: Tot el grup

Espai: On s'escaigui: asseguts en rotllana, a les taules, al racó d'explicar contes de la classe, de la biblioteca, etc.

Temps: Es van formulant i alternant preguntes de cada tipus segons els interessos dels alumnes i la dinàmica de la conversa

Recursos materials:

- Tenir presents les preguntes que volem formular

Descripció: Les preguntes són a títol orientatiu, en poden sorgir d'altres i per descomptat no hem de formular tota la bateria en la mateixa sessió. Tampoc esgotarem totes les possibilitats de parlar-ne. Les preguntes són una eina que tenim per ajudar a estirar el fil de la conversa i de contribuir a la construcció conjunta del significat, com les intervencions espontànies dels infants i les interaccions que es produeixen entre ells.

Preguntes bàsiques

- Què és el que us ha agradat més, d'aquest llibre?
- Hi ha alguna cosa que no us hagi agradat gaire?
- Què us ha cridat més l'atenció?
- Alguna cosa l'heu trobada estranya?
- Alguna cosa us ha costat d'entendre?
- Diríeu que és un llibre alegre, o trist? Què us ho fa pensar?

Preguntes generals

- Quan us he ensenyat el llibre, abans de llegir-lo, què us ha semblat? De què heu pensat que devia tractar? Què us ho ha fet pensar, això?
- Ara que ja l'hem llegit, és el que esperàveu?
- L'hauríeu agafat del prestatge per llegir-lo, si no us l'hagués llegit jo? Per quin motiu l'hauríeu agafat?
- Heu après paraules noves?
- Si l'escriptora us deixés canviar alguna cosa de la història, què canviaríeu?
- Heu volgut fer a vegades coses com... (Només cal mirar les entremaliadures que fan els set germans protagonistes.)
- Alguna cosa que passa a la història us ha passat alguna vegada a vosaltres?
- Quan us l'estava llegint, podíeu "veure" la història amb la imaginació?
- Què diríeu als vostres amics d'aquest llibre?

Preguntes especials

- Creíeu que el títol dona pistes sobre el tema de la història?
- Qui l'explica, aquesta història? Des d'on ens l'explica? Per què ho sabeu?
- El narrador diu «abans érem una família normal». Hi esteu d'acord? Per què sí? Per què no?
- Per què porten maletes? Què hi deuen portar-hi?
- Aquesta família de la història, quines coses us sembla que fa com qualsevol altra família i quines no?

- Què diríeu que els passa per deixar de ser una família «normal»? Hi esteu d'acord?
- Quins avantatges creieu que hi troben els set germans a tenir dues cases? I d'inconvenients?
- Quina és la reacció dels set germans quan van a casa el pare i s'adonen que no està sol? Que hauríeu fet, vosaltres? Hauríeu fet el mateix o no? Per què?
- Què els fa canviar d'actitud, rectificar i acceptar els nous germans i germanes prínceps i princeses?
- Què en penseu, de la parella de la mare?
- Com solucionen el fet de no haver d'anar amunt i avall amb les maletes?
- Trobeu que la història té un final feliç?
- Coneixeu famílies com aquesta? Sí, no? Si és que sí, en què s'hi assemblen?
- Hi ha alguna escena que us hagi fet gràcia? Quina? Per què?
- Anormal és el contrari de normal. Penseu que hi ha famílies normals i altres d'anormals? Per què?
- Què penseu que és una família?
- El nen *lladregot* que ens explica la seva història només diu germans als altres *sis lladregots*. Les princesetes i els prínceps, dragolins i dragolines que es van enllaçant a la família, diríeu que també són germans? Per què ho penseu? Com els anomenaríeu si estiguéssiu en el seu cas?
- És un llibre que explica una història real? Què us ho fa pensar?
- És un llibre seriós? D'humor? Per què?
- Recomanaríeu aquest llibre a un amic? Què li explicaríeu?

Activitat 5

Títol: *Al meu ritme!*

Organització: Cada alumne individualment. Conversa compartida en petits grups

Espai: Aula

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- Tants *Quan marxaran, aquests?* com alumnes hi hagi a l'aula

Descripció: La relectura individual; un acte íntim i

extraordinàriament important perquè els permet gaudir del que ja saben, llegir amb més seguretat i entretenir-se, al seu ritme, amb les il·lustracions, amb les escenes que els hagin agradat més, tot descobrint nous detalls que els han passat desapercebuts en la lectura col·lectiva. Relectura individual i silenciosa en un principi, però que de mica en mica esdevé una relectura compartida amb els companys i enriquida amb els comentaris de l'un i de l'altre.

Aquí podem incloure algunes de les preguntes formulades en l'activitat «Enfilant la conversa».

Activitat 6**Títol :** *Diu el que vol dir?***Organització:** Tot el grup**Espai:** Aula**Temps:** 1 sessió**Recursos materials:**

- L'àlbum per mostrar on apareix el lèxic que volem treballar
- Diccionaris per buscar el significat d'alguns mots
- *La paret de les paraules* (un espai que podem reservar a l'aula, on recollirem el lèxic nou que anem aprenent. De cada llibre treballat, per exemple, en podem fotocopiar la portada i associar-hi les paraules noves).
- **Annex 3**

Descripció: Es tracta de treballar totes aquelles paraules i expressions que pel seu significat, valor literari (o perquè no es coneixen) ajudin a enriquir el lèxic dels alumnes. En aquest cas treballarem el sentit literal i el sentit figurat de : «Fregar-se les mans» , «fer la guitza», «quedar-se empantanegats».

Després d'escriure aquestes tres frases a la pissarra, demanarem que les busquin a l'àlbum i iniciarem una conversa per esbrinar-ne el significat real i el figurat (aquí hi entrarà l'ús del diccionari), els compararem i decidirem quin dels significats s'ajusta més al context.

L'ensenyament del lèxic

La lectura de textos literaris també és una bona ocasió per treballar el lèxic. La recerca ha demostrat que els mots s'aprenen millor bé si:

- Són clau dins del text que s'ha de llegir.
- S'ensenyen en grups semàntics o relacionats semànticament.
- S'ensenyen poques paraules a la vegada.

De les paraules, se n'ha d'aprendre tant el significat com l'ús en contextos diferents.

Altres expressions que es poden treballar són : *em toca amb ella, ni de bon tros, ca la mare /cal pare, un pilot de...*

fregar-se les mans

Nosaltres ens fregàvem les mans.

Em frego les mans de pensar en la bicicleta nova.

quedar empantanegat

La princesa i els seus fills havien quedat empantanegats als aiguamolls.

M'he quedat empantanegat amb el problema de mares.

fer la guitza

A qui fariem la guitza, ara?

EN MARC NO PARA DE FER-ME LA GUITZA A LA TAULA.

PATCHWORK

Activitat 7**Títol:** *Veritat o mentida?***Organització:** Individualment i per parelles**Espai:** Aula**Temps:** 1 sessió**Recursos materials:**

- L'àlbum
- **Annex 4**

Descripció: A partir de fragments del llibre i amb el llibre a prop, practicarem la compressió interpretativa i la seva justificació.

Donarem un full a cada alumne perquè triï la resposta que li sembla correcta en cada cas i n'escrigui l'argumentació. Quan hagin acabat, proposem-los de compartir-ho amb un company. Quan tothom estigui, discutim en gran grup les diferents interpretacions i els seus arguments. En ser una tasca individual, hem de preveure quins alumnes poden tenir dificultats per fer-la sols i proporcionar-los encara el nostre suport.

Fragment de l'àlbum	Interpretacions	X	Raonament de la resposta
<i>Després de treballar anem a casa de la mare, perquè avui ens toca amb ella.</i> Pàg. 4	a. La mare viu en una altra casa. b. La mare ha anat a treballar a un altre lloc.		
<i>Abans no en teníem de maletes.</i> Pàg. 6	a. No n'havien comprat. b. No les necessitaven.		
<i>Només que el papa i la mama cada vegada més sovint.... i més sovint... discutien....</i> Pag. 7	a. Discutien perquè no es posaven d'acord en les coses més importants. b. Els agradava discutir. Sempre ho feien i no passava res.		
<i>Un dia el pare se'n va anar de casa.</i> Pàg. 8	a. El pare volia viatjar. b. El pare i la mare discutien tant que van acordar separar-se.		
<i>Un dia però, el pare ja no estava sol. Una princesa i tot de petits prínceps hi havien anat a viure.</i> Pag. 10	a. La princesa i els petits prínceps s'havien quedat sense casa. b. El pare i la princesa es van enamorar i van decidir viure junts.		

Activitat 8

Títol: *Patchwork* o labor de retalls

Organització: Tot el grup

Espai: Aula

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- Diccionari d'anglès
- Mig full DIN-A4 per alumne
- Llapis de colors o retoladors

Descripció: Com que en una activitat

anterior hem fet suposicions sobre el significat d'aquesta paraula, refrescarem el que hem dit i si cal l'acabarem de definir. Fet això, ajudarem els alumnes a observar la forma de la paraula: si està composta per un sol mot o més d'un, i ho esbrinarem buscant al diccionari o consultant-ho a la mestra d'anglès.

Aquí entrem en el món dels mots compostos. Una altra porta oberta que podem aprofitar o deixar per una altra ocasió. En acabar la conversa podem buscar *patchwork* a la xarxa, que en català es diu labor de retalls. Després podem convidar els nens que se n'inventin un i el dibuixin amb llapis de colors o retoladors en mig full DIN-A4. Aquest treball el poden anar fent en altres moments o a casa, i quan tots l'hagin acabat podem muntar una labor de retalls gran amb la suma del de cadascú i penjar-lo en un plafó de la classe.

Activitat 9

Títol: *Una família apedaçada? No ho veig clar!*

Organització: Tot el grup

Espai: Aula

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- L'àlbum

Descripció: En aquesta activitat encetarem la conversa sobre les famílies, a partir de la definició o comparació que fa l'autora a la dedicatòria. I ho farem preguntant: *Per què la deu comparar amb un patchwork o labor de retalls?* Es tracta que entre tots relacionin el concepte de família apedaçada amb el de família enllaçada. Nosaltres, per tal de centrar el tema, anirem fent preguntes, com per exemple: *Penseu que la família del llibre també és una família apedaçada o de patchwork? Per què? Com deixen de ser una família normal¹ i es converteixen en una família apedaçada? Per què? A partir de quan? Quin és el fet que provoca aquest canvi?* Si el tema els interessa es pot arribar més lluny preguntant si coneixen altres composicions familiars i, si és així, aquí s'obre tot un ventall de possibilitats per treballar la família des de diferents punt de vista (estructura, forma, circumstàncies, estils de vida, etc.).

¹ L'expressió *família normal* apareix literalment a l'àlbum.

Activitat 10

Títol: *La meva família...* (cadascú la definirà)

Organització: Tot el grup. Individualment el treball escrit

Espai: Aula

Temps: 1 o 2 sessions

Recursos materials:

- Fulls, llapis
- Una fotografia de la família

Descripció: A partir de l'anàlisi de la dedicatòria que l'autora fa –A *la meva família patchwork*–, proposem als alumnes que trobin una manera de caracteritzar la seva i que a casa els ajudin en aquesta tasca. Entre tots hauran de posar-se d'acord sobre quins són els seus trets més rellevants, i buscar un nom o un adjectiu que la defineixi. Aquesta paraula formarà part del títol del treball. Per exemple *La meva família xerraire*, *La meva família nombrosa*, *La meva família de dos*, *La meva família de músics*, etc.

Se'ls deixarà un temps per preparar-ho a casa i l'hauran d'acompanyar d'una fotografia amb tots els seus membres.

En una o dues sessions cadascú presentarà el seu treball a la resta de companys.

Activitat 11

Títol: *Les peces de la història*

Organització: Per parelles

Espai: Aula

Temps: 1 o 2 sessions

Recursos materials:

- Tantes tires de paper com parelles
- Llapis
- Pissarra o paper d'embalar

Descripció: Els convidem a pensar i escriure, en la tira de paper que els haurem donat, una frase que faci referència al conte. Mentre els alumnes fan aquesta activitat, nosaltres, o bé a la pissarra o en un tros de paper d'embalar penjat en un lloc accessible, el dividirem en tres parts, corresponents a les parts de l'estructura narrativa.

Vegem l'exemple:

QUAN MARXARAN, AQUESTS?

PLANTEJAMENT

- Els nens van amunt i avall perquè els pares s'han separat..
- Abans eren una família normal.

NUS

- Un dia descobreixen que el pare no viu sol.
- Els lladregots pensen un pla.

DESENLLAÇ

- El pare es posa content de veure'ls ja tots junts.
- Se'n van a viure molt a prop tots.

Quan totes les parelles tinguin la seva frase escrita, hauran de posar-se d'acord sobre a quin moment del conte correspon i penjar-la (procurarem que s'aguantin amb un material fàcil de treure per si convé rectificar-ne alguna). Un cop col·locades, decidirem si estan a lloc o no i, si convé, les situarem on calgui.

En un altre moment esbrinarem quines són les frases més importants de cada part: del plantejament, del nus i del desenllaç. Aquelles que si faltessin no sabríem de què va el conte o ens en perdriem el més important, les marcarem amb un gomet de color. Així tenim la síntesi del conte.

Activitat 12

Títol: Tocs d'humor

Organització: Tot el grup. Individualment

Espai: Aula

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- L'àlbum
- Fulls
- Llapis de colors

Descripció: Cadascú amb l'àlbum al davant buscarà el moment de la història que li hagi fet més gràcia i un cop trobada explicaran quina és i per què. Es tracta de conversar sobre l'humor i les situacions que el provoquen (exageracions de situacions quotidianes, de personatges, desenllaços absurds o irrupcions absurdes o fantàstiques que alteren la lògica habitual, etc.)

Acabada la conversa podem dir-los que facin un dibuix d'aquest moment i escriguin el que han explicat.

Activitat 13

Títol: *Ara toca riure!*

Organització: Per parelles o grups de tres

Espai: Aula

Temps: 1 o 2 sessions

Recursos materials:

- Fulls, llapis
- Algun petit detall per farcir la posada en escena si el grup ho considera oportú.

Descripció: Cada grup d'alumnes ha de pensar i elaborar una situació que faci riure, amb la condició que no ha de sobrepassar els cinc minuts. Els donarem un temps per preparar-la i assajar-la. Hem d'estar amatents per tal que els esquetxos tinguin certa qualitat i donar un cop de mà al grup que no se n'acaba de sortir. El dia assenyalat es representaran els esquetxos davant dels companys i ens farem tots plegats un tip de riure!

Activitat 14

Títol: *La màgia dels àlbums*

Organització: Tot el grup

Espai: Aula amb projector

Temps: 1 sessió

Recursos materials:

- Web personal de l'autora: <http://ute-krause.com/>

Descripció: Passegem pel web de l'autora, fixem-nos bé en el seu estil de dibuix, en els altres títols que hi apareixen. Fins i tot hi podem trobar una sorpresa: la família *patchwork* dels Lladregots, Princeses i Dracs arribaran a celebrar un Nadal junts? Podem aprofitar per practicar una mica la transferència lingüística i veure quantes paraules en alemany podem entendre.

Activitat 15

Títol: *El parlar dels còmics*

Organització: Per parelles, tot el grup

Espai: Aula

Temps: 1 o 2 sessions

Recursos materials:

- Còmics d'estructura més aviat senzilla que tinguem a l'abast: els de Tintin, els que solen haver-hi a la revista *Cavall Fort* o a altres revistes que podem trobar a la biblioteca de l'escola o a la del barri. També podem demanar que en portin els alumnes.
- Presentació [El còmic](#) a Slideshare

Descripció: Aquesta activitat s'ha de fer en el supòsit que no s'hagi treballat aquest gènere. Ens centrarem només en el missatge narratiu i el seu codi i els donarem unes pautes perquè l'observin:

- Com està explicada la història (l'explica algú, els personatges parlen).
- Quina mena de llenguatge s'utilitza (directe, diàleg).

- Si a més del llenguatge verbal n'hi ha algun altre (signes de puntuació, onomatopeies, altres signes). Verbal i gràfic.
- Si n'hi ha, què ens fa saber alguna cosa important que no està escrita.
- On trobem el llenguatge escrit (bafarades o globus).
- Significat de les diferents formes de les bafarades o globus (parlar, pensar, cridar, parlar en veu baixa).
- Parts de la bafarada (globus i delta).
- Significat de les diferents possibilitats del delta (més d'un personatge diu una mateixa cosa, la veu ve de fora de la vinyeta).
- Significat d'un globus a dins o enganxat a un altre (indica les pauses que fa el personatge).
- On està escrita la veu del narrador (cartellera o finestra, que sol ser rectangular).

A la segona part de la sessió iniciarem la conversa parlant de tot el que haurem observat del llenguatge del còmic.

Activitat 16

Títol: Fem que parlin els personatges

Organització: Parelles o grup de tres

Espai: Aula

Temps: Les sessions que es considerin oportunes

Recursos materials:

- Fulls i llapis
- Notes adhesives en forma de bafarades
- Fotocòpies de les pàgines de l'àlbum.

Descripció: Cada grup amb la fotocòpia de la pàgina de l'àlbum que haurà pogut triar al davant:

1. Pluja de idees.
2. Escriure en els post-its el que segons la narració poden dir o pensar els personatges.
3. Fer un primer esborrany amb els post-its enganxats a la fotocòpia.
4. Un cop corregits els escrits, passar a la composició de l'escena dialogada en un full de cartolina: poden retallar les il·lustracions i enganxar-les, afegir-hi detalls dibuixats, etc., i escriure-hi el que diuen o pensen els personatges dins de les bafarades respectives que ara hauran de dibuixar.

Amb el resultat, podem muntar un llibre que serà una versió de l'original en llenguatge directe. Posem-hi unes bones cobertes i gaudim-ne tantes vegades com vulguem!

Ah! I no oblideu fer-ne una còpia per deixar-la a la biblioteca de la classe o de l'escola.

l'última idea!

Aneu a la pàgina del web que permet posar-se en contacte amb l'autora i expliqueu-li la vostra adaptació, envieu-li'n fotos, etc.

5 Quadre resum de les activitats per tipologia

ACTIVITATS	procés lector			tipologia
	abans	durant	després	
1. Un llibre, un tresor!				Aquest llibre Llegir és pensar Parlem-ne
2. Una il·lustríssima senyora il·lustradora				Aquest llibre
3. Quan marxaran, aquests?				Aquest llibre Llegir és pensar Parlem-ne
4. Enfilant la conversa				Aquest llibre Llegir és pensar Parlem-ne
5. Al meu ritme				Aquest llibre Llegir és pensar Parlem-ne
6. Diu el que vol dir?				Aquest llibre
7. Veritat o mentida?				Aquest llibre Llegir és pensar Parlem-ne
8. Patchwork				Aquest llibre Parlem-ne
9. Una família apedaçada? No ho veig clar!				Aquest llibre Parlem-ne
10. La meva família...				Més lluny En família
11. Les peces de la història				Aquest llibre Parlem-ne
12. Tocs d'humor				Aquest llibre Més lluny
13. Ara toca riure				Més lluny
14. La màgia dels àlbums				Aquest llibre
15. El parlar dels còmics				Aquest llibre Més lluny
16. Fem que parlin els personatges				Aquest llibre Més lluny En família

6 Quadre resum de les activitats per continguts treballats

CONTINGUTS	ACTIVITATS
Creació d'expectatives sobre l'obra	1,2,3
Elaboració i comprovació d'hipòtesis	1,2
Motivació per a la lectura	1,2,3
Exploració del llibre i localització de dades bibliogràfiques	1
Coneixement de les persones relacionades amb el llibre: l'autora	2
Gaudi de la lectura en veu alta feta pel mestre	3
Observació i lectura de les imatges	3,5,6,12,14
Participació en una conversa, respectant les opinions dels altres	4,7,9,11,16
Lectura individual i compartida del text	5
Ampliació de lèxic	6,8
Elaboració de connexions personals amb els sentiments i les vivències dels protagonistes de l'obra	12,
Reflexió sobre el tema del llibre: estructures familiars diverses. Famílies enllaçades. Vincles amb els nous membres de la família	8,9,10
Selecció, representació gràfica i justificació d'una escena de l'àlbum il·lustrat	12
Estructura narrativa	11
Reelaboració del text passant de l'estil indirecte al directe en format de còmic	16
Recreació plàstica de les diferents escenes a partir de les imatges de l'àlbum i de nous elements	16

ANNEXOS

LLEGIR ÉS PENSAR

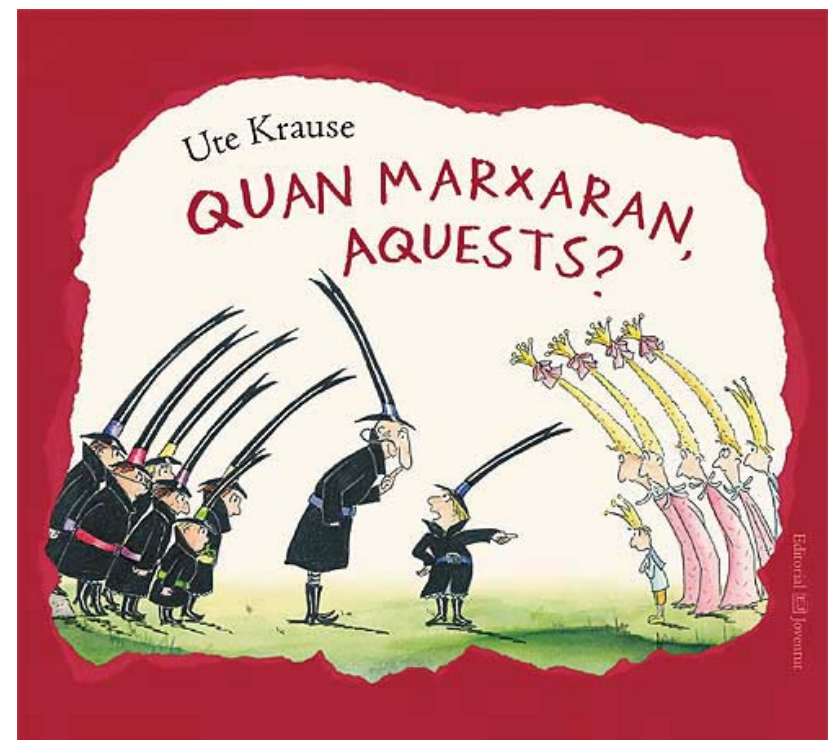
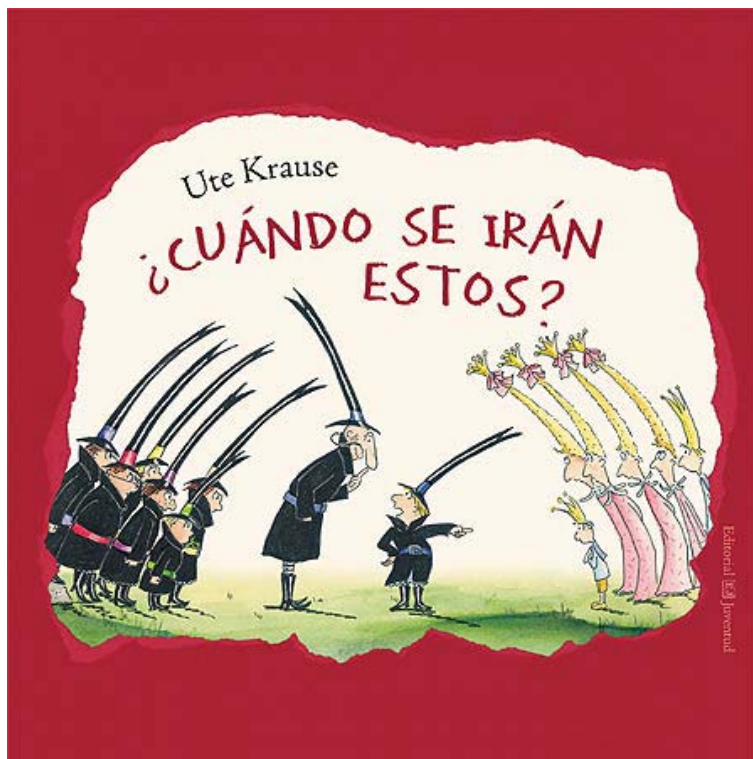

LES NOSTRES PREDICCIONS	SÍ	NO
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

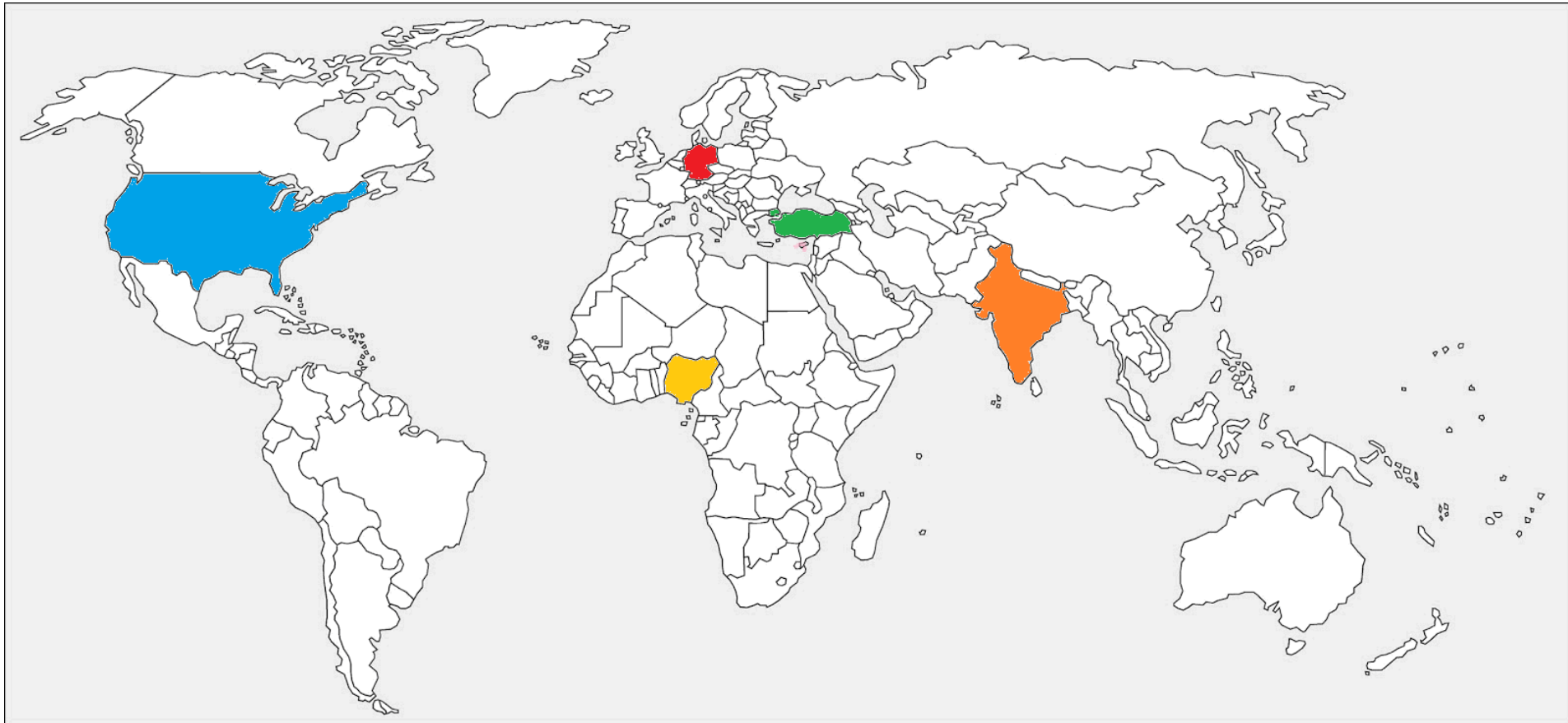
* En aquest full, ampliat a DIN-A3, podem recollir les prediccions que els alumnes, en grup classe, facin en relació amb les lectures abans d'iniciar-les i fer-lo servir per comprovar després si eren correctes. També podem demanar que ho facin individualment o per parelles.

UTE KRAUSE

ESCRITORA I IL·LUSTRADORA

Va néixer a Berlin l'any 1960. La seva infantesa, a causa de la feina del seu pare, transcorre en diferents països i continents: Turquia, Xipre, Nigèria, l'Índia i els Estats Units.

ACTUALMENT VIU A CAVALL
ENTRE BERLÍN

I NOVA YORK

Des de 1985 escriu i il·lustra llibres per a infants i joves com *Els Pares Nadal*, *L'Óssa Major*, *Òscar i el drac afamat* o *El senyor Bello i la meravella blava*.

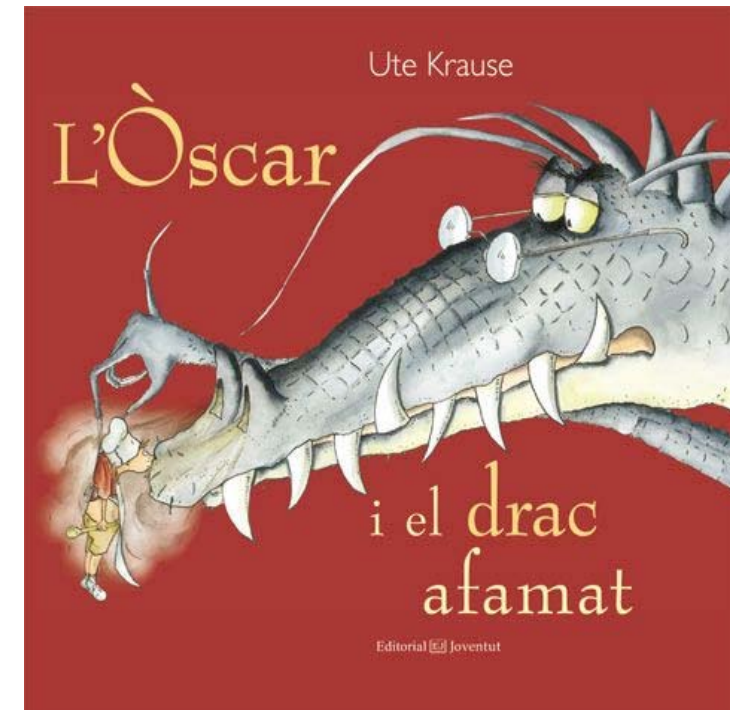
Ha rebut nombrosos premis incloent-hi l'Alemanys de Literatura Juvenil. És una autora reconeguda i traduïda mundialment.

Va estudiar Comunicació Visual a l'Acadèmia d'Art de Berlín i des de 1989 treballa també en el món del cinema i de la televisió fent de guionista i directora. En aquest camp són coneguts els seus curtmetratges i documentals.

ALTRES ÀLBUMS

No us perdeu la seva pàgina web! Està plena de sorpreses i us encantarà! I us podeu animar a escriure-li també.

Ute Krause

Illustratorin & Kinderbuch-Autorin

<http://www.ute-krause.com/>

Busca al diccionari el significat d'aquestes paraules:

fregar	Dues superfícies en contacte es mouen de tal manera que els punts de l'una van a posar-se successivament en contacte en punts diferents de l'altra. Fregar-se les mans fregar-se-les una amb l'altra en senyal de satisfacció.
guitza	Cop que es dóna quan un cavall, un ase, un mul, etc. llança violentament endarrere una o ambdues potes posteriors. <i>La mula esquiva els gossos amb quatre guitzes.</i> Fer la guitza a algú importunar-lo, destorbar-lo de reeixir
empantanegar	Aturar , impedir, l'avançament, la marxa, d'un afer, d'una actuació (d'algú) <i>Tenir un afer empantanegat. Estem empantanegats, sense saber què fer.</i>

Amb l'àlbum a mà, contesta aquestes preguntes:

Fregar-se les mans

En quin moment els germans fan aquesta acció i per què?

Fer la guitza

Quan surt aquesta expressió, en quina forma i quin significat té en aquest escenari?

Quedar-se empantanegats

Explica a qui els passa això, en quin moment i el significat que se li dóna.

Completa:

Em frego les mans quan

.....

Faig la guitza quan

.....

Alguna vegada t'has quedat empantanegat, sense saber què fer? Ens ho expliques ?

Consulteu l'àlbum i marqueu amb una x la interpretació que us sembli més encertada. Raoneu la vostra resposta.

Fragments de l'àlbum	Interpretacions	X	Raonament de la resposta
<p><i>Després de treballar anem a casa de la mare, perquè avui ens toca amb ella.</i> Pàg. 4</p> <p><i>Abans no en teníem, de maletes.</i> Pàg. 6</p>	a. La mare viu en una altra casa.		
	b. La mare ha anat a treballar a un altre lloc.		
	a. No n'havien comprat.		
	b. No les necessitaven.		
<p><i>Només que el papa i la mama cada vegada més sovint... i més sovint... discutien...</i> Pag. 7</p>	a. Discutien perquè no es posaven d'acord en les coses més importants.		
	b. Els agradava discutir. Sempre ho feien i no passava res.		
<p><i>Un dia el pare se'n va anar de casa.</i> Pàg. 8</p>	a. El pare volia viatjar.		
	b. El pare i la mare discutien tant que van acordar separar-se.		
<p><i>Un dia però, el pare ja no estava sol. Una princesa i tot de petits prínceps hi havien anat a viure.</i> Pag. 10</p>	a. La princesa i els petits prínceps s'havien quedat sense casa.		
	b. El pare i la princesa es van enamorar i van decidir viure junts.		

Fragments de l'àlbum	Interpretacions	X	Raonament de la resposta
<p><i>Des d'aleshores de tot en teníem dos: ...dos Nadals, dos aniversaris, dos plats, dos raspalls de dents, dos llits..., i el doble de normes.</i></p> <p>Pàgs. 12 i 13</p> <p><i>Una nit fosca, van deixar anar a l'habitació de les princeses i els petits prínceps un pilot de ratolins ben bufons.</i></p> <p>Pàg. 17</p>	<p>a. Tenir-ne un a cada casa els era més còmode.</p> <p>b. Com que tenien diners ho compraven tot a parells.</p> <p>a. A tots plegats els encantava jugar amb ratolins.</p> <p>b. Volien fer fora de casa el pare les princesetes i els prínceps.</p>	<p>X</p>	
<p><i>Però no tornaven i el pare s'estava tot el dia al llit. No volia tornar a robar ni un sol cop més.</i></p> <p>Pàg. 20</p>	<p>a. Estava tan trist sense la seva princesa que no tenia esma per fer res.</p> <p>b. El pare tenia tanta son que no podia ni aixecar-se del llit ni anar a treballar.</p>		
<p><i>Vam prendre una decisió.</i></p> <p>Pàg. 21</p> <p><i>Estaven molt contents de veure'ns i gens enfadats.</i></p> <p>Pàg. 22</p> <p><i>Va arribar un moment que ens vam cansar d'anar amunt i avall amb les maletes.</i></p> <p>Pàg. 26</p>	<p>a. De recórrer boscos tenebrosos.</p> <p>b. D'anar a cercar la princesa i els seus fills.</p> <p>a. Perquè els van rescatar.</p> <p>b. Perquè els gronxaven amb les lianes que hi havia als aiguamolls.</p> <p>a. Així doncs van llençar les maletes.</p> <p>b. Van construir les cases de les seves famílies molt a prop.</p>		